

ISSN 2181-3388
ujcr.uz
eISSN 2181-3876

2022. Том 3, SP

UZBEK JOURNAL OF CASE REPORTS

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ И ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

международной научно-практической конференции

**Болезни современной цивилизации:
междисциплинарные исследования**

Google Scholar

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

CYBERLENINKA

READera

kasalliklar bo'lishi aniqlandi. Maksadli tekshiruvlarda OA kasalligi bilan kasallangan 37 nafar (46,3%) bemorda oyoq venalarining varikoz kengayishi aniklandi. Oyok venalari doplerografik tekshiruvda 29 (36,3%) nafar bemorda birinchi darajali venoz etishmovchiligi, 8 (10,0%) nafar bemorda esa ikkinchi darajali venoz etishmovchiligi xarakterli bo'ldi. Yashirin tarzidagi kam xarakatchanlik 22,5% (18 nafar) bemorda kuzatildi va kasbiga ko'ra taxlil etilganda ularning 8 (10,0%) nafari turli firma va ofis xodimlari, 6 (7,5%) nafari o'qituvchilar va 4 (5,0%) nafari uy bekalaridan iborat bo'ldi. Kasallikning rentgenologik mezonlarga ko'ra (Kellgren, Lawrence, 1957), I darajali OA (rengenologik

belgilarning aniq ifodalanmaganligi) - 13 (16,3%), II darajali OA (minimal o'zgarishlar - bug'im yorig'i torayganligi, birlamchi osteofitlar) - 45 (56,3%), III darajali OA aniqlandi.

Xulosalar: OA kasalligini erta aniqlash uchun xavf omillarini aniqlashga imkon beruvchi TMI indeksi ko'ratkichlarini, irsiy shajarasini tahlil etish, venalarni mahsus tekshirish usullarini kiritish lozim. Bug'implar funksional holatini aniqlash uchun maxsus sinamalarni kiritish, instrumental tekshiruv usullaridan bo'g'implar rentgenografiyasi bilan birgalikda, UTT, MRT, dopplerografiya usullarini qo'llash kasallikning klinik xususiyatlarini yanada aniqroq ifodalash imkonini beradi.

QALQONSIMON BEZ KASALLIKLARI BILAN OG'RIGAN QIZLARDA HAYZ SIKLINING BUZILISHINI O'ZIGA XOSLIGI

Davranova A.D., Togaeva G.S.

Самаркандский государственный медицинский университет, Самарканд, Узбекистан

Annotatsiya: Balog'at davrida qizlar reproduktiv tizimni shakllantirishning murakkab jarayonini boshdan kechiradilar, gipotalamus tuzilmalarining yetilish jarayoni tugallanadi, gonadotrop gormonlar sekretsiyasining barqaror ritmi o'rnatiladi. Balog'atga yetish davri fiziologik jihatdan kelajakda qizlarning homilador bo'lish, tug'ish va emizish qobiliyatini belgilaydi. Bu jarayonlarda esa qalqonsimon bezni o'rni katta.

Materiallar va usullar: Tadqiqot akademik Y.X. Turaqulov nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan endokrinologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi Samarqand filiali teriodologiya bo'limida qalqonsimon bez kasalliklari bilan og'rigan 62 nafar bemorlar o'rtasida o'tkazildi. Bemorlar to'liq klinik, laboratoriya va instrumental tekshiruvdan o'tkazildi.

Qalqonsimon bez kasalliklari bilan og'rigan barcha bemorlar 2 guruhga bo'linib o'rganildi: 1-guruh - jismoniy rivojlanishi normada bo'lgan qizlar 36 kishi [58%], 2-guruh - 26 [42%] nafari esa jinsiy va jismoniy rivojlanishda

kechikishi kuzatilganlar qizlar. Lyuteinlashtiruvchi gormon, follikullarni stimullovchi gormon, konsentratsiyasini aniqlash analizatoridan foydalangan holda «Dials» radio immunologik to'plamlari yordamida amalga oshirildi; qalqonsimon bezni stimullovchi gormon, T4 [tiroksin] darajasi immunoferment analizlari orqali baholandi. Akademik Y.X. Turaqulov nomidagi Respublika ixtisoslashtirilgan endokrinologiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi Samarqand filialida bemorlarni qalqonsimon bezni va kichik chanoq bo'shlig'i a'zolari ultratovush yordamida tekshiruvdan o'tkazildi.

Xulosa:

1. Qalqonsimon bezning patologiyasi o'smir qizlarning reproduktiv tizimiga ta'sir qiladi: 65,4% hayz davrining buzilishi kuzatiladi.

2. Qon zardobidagi qalqonsimon, gonadotrop va steroid gormonlar tarkibidagi eng aniq o'zgarishlar hayz davrining buzilishi bo'lgan o'smir qizlardagi diffuz notoksik buoq va subklinik gipoteriozga xosdir.

RESPIRATOR VIRUSLI INFEKTSIYALAR EPIDEMIYASI DAVRIDA NONOZOKOMIAL PNEVMONIYANI KLINIK VA EPIDEMIOLOGIK XUSUSIYATLARI

Axmedov Sh.M., Abduganieva E.A., Axmedova Z.A.

Ташкентская медицинская академия, Ташкент, Узбекистан

Shifoxonadan tashqarida rivojlangan (Nonozokomial) pnevmoniya (NNP) quyi nafas yo'llarining eng keng tarqalgan kasalliklaridan biridir. Nonozokomial pnevmoniya bilan kasallanishning ko'payishi o'tkir respirator virusli infeksiyalari (O'RVI) epidemiyasi davrlari bilan bog'liq.

Ishning maqsadi O'RVI epidemiyasi davrida kasalxonaga yotqizilgan bemorlarda NNP ning klinik va epidemiologik xususiyatlarini baholash.

Manba va usullar. Kasalxonaga yotqizilgan 208 nafar bemorning kasallik tarixi - anamnezi, obektiv ko'rik, laborator va instrumental tadqiqotlar ma'lumotlari tahlil qilindi. NNPning og'irlik darajasi, kasallikni og'irlik drajasini baxolash shkalasi, bemorni davolash joyini tanlash shkalasi CRB-65 CRB-65, va tizimli shamollash sindromi (TShS) mezonlariga muvofiq aniqlandi.

Natijalar. NNP bilan og'rigan bemorlarning 75 % mehnatga layoqatli yoshdagilar bo'lib, ularning barchasida O'RVI belgilari borligi qayd etildi. Burun bo'shlig'idan olingan surtma tahlil qilganda ularning 3,8% da A tipidagi gripp viruslari aniqlandi, 195 (93,75%) bemor grippga qarshi emlanmaganligi ma'lum bo'ldi. Rentgenologik tekshirish natijasiga ko'ra bemorlarda ko'proq bir tomonlama (82,4%) va lobar (53,6%) pnevmoniya aniqlandi; Bemorlarning 93,2% da CRB-65 shkalasi bo'yicha engil NNP aniqlandiga. Tizimli shamollash sindromi mezonlari 88 (42,3%) bemorda, pnevmoniyaning noqulay kechishi uchun xavf omili (RF) sifatida yondosh patologiya 89 (42,8%) bemorda aniqlandi.

Balg'amni bakteriologik tekshirishda ko'proq xollarda (38,9%) Streptococcus pneumoniae aniqlangan. Kasalxonada eng ko'p quyidagi antibakterial preparatlar (ABP) ishlatilgan: seftriakson - 206 (99%) bemorda, makrolidlar - 188 (90,4%) bemorda, ftorxinolonlar - 94 (45,2%) bemorda. Boshlang'ich antibiotik terapiyasi sifatida 186 (89,4%) bemorda Seftriakson + makrolid, 16 (7,7%) bemorda seftriakson, 6 (2,9%) bemorda levofloksatsin ishlatilgan. 37,5% hollarda bitta antibiotik ikkinchisiga almashtirilgan, 88,5% xolatda ftorxinolonlar qo'shilgan. ABT kurslarining davomiyligi o'rtacha 10 (8-13) kuni tashril etgan.

Xulosa. Nonozokomial nevmoniyaning eng keng tarqalgan qo'zg'atuvchisi sifatida Streptococcus pneumoniae kuzatildi. Polimeraza zanjirli reaksiyasi usuli bilan surtma diagnostikasi faqat O'RVI bilan kasallangan 6 nafar bemorda amalga oshirilgan bo'lib, bu viruslar va virusli-bakterial assotsiatsiyalarning NNP etiologiyasidagi rolini baholash imkonini bermaydi. Ko'pgina bemorlarda pnevmoniyaning engil kechishi kuzatilganiga qaramay, barcha kasalxonaga yotqizishlar noqulay prognoz va epidemiologik ko'rsatkichlar uchun bir nechta xavf omillari mavjudligi bilan asoslandi. NNP bemorlarining ko'pchiligida dastlabki ABT sifatida uchinchi avlod sefalosporinlari va makrolidlar kombinatsiyasi qo'llanilgan.

1-Тип қандли диабет билан оғриган болаларда диабетик кома ҳолатидан сўнг олий нерв фаолиятини бузилиши <i>Хайдарова Ф.А., Алқаров Б.З.</i> 136	Keksalar va qariyalar mehnat qabuliyatining faollashuviga ta'sir qiladigan xavf omillarning tahlili <i>Khusinova Sh.A., Yuldashova N.E.</i> 141
2-Tip qandli diabet va yurak ishemik kasalligi <i>Saidova F. I.</i> 136	O'zbek populyatsiyasida enos geni genotip va allel tashuvchilarida oilaviy bronxial astmani uchrashi <i>Oqboev T.A.</i> 142
Bachadon bo'yni saratonini davolashda neoadyuvant davo usullaridan foydalanish <i>Qadamova Y.Q., Xadjiyev D.Sh.</i> 137	Osteoartroz kasalligining rivojlanishida xavf omillarining ahamiyati <i>Fazliddinov J.Z., Islamova K.A.</i> 142
Bolalar bosh miya falaji bilan miyofasiyal og'riq disfunksiyalarini fizik reabilitatsiya usullari bilan davolash <i>Ibragimova M.Sh.</i> 137	Qalqonsimon bez kasalliklari bilan og'rikan qizlarda hayz siklining buzilishini o'ziga xosligi <i>Davranova A.D., Togaeva G.S.</i> 143
Bosh miya glioblastomalarini aniqlashda mrt ning ahamiyati <i>Raxmonova G.E., Eshmuradov E.A.</i> 138	Respirator virusli infeksiyalar epidemiyasi davrida nonozokomial pnevmoniyani klinik va epidemiologik xususiyatlari <i>Axmedov Sh.M., Abduganieva E.A., Axmedova Z.A.</i> 143
Covid-19 fonida surunkali obstruktiv o'pka kasalligi bilan bemorlarda yurak qon tomir patologiyasining qo'shilib kelishi <i>Xoljigitova M.B., Ubaydullaeva N.N., Nosirova D.E.</i> 138	Surunkali gastrit kasalligi bilan og'rikan bemorlarda fitopreparatlar to'plamini qo'llanilishi samaradorligini baholash <i>Saydaliyeva S., Xudoykulova F.V.</i> 144
Dalillarga asoslangan tibbiyotga tayanib arterial gipertoniya amlodipin dori vositasining samaradorligini o'rganish <i>Raximova X.M.</i> 138	Surxondaryo viloyatida tug'iladigan bolalarda tug'ma yurak yetishmovchiligining bugungi kundagi dolzarbligi <i>Aminova M.N., Qurbonova S.T.</i> 144
Erta rivojlangan osteoartroz kasalligining patogenezida tgfb1 gen polimorfizmining ahamiyati <i>Islamova K.A.</i> 139	Sut bezi saratoni bilan kasallangan bemorlarda bir vaqtning o'zida ca 125, he4 va roma indeksi o'sma markerlarini aniqlashning tuxumdon o'smasini erta bosqichlarda tashxislashda ahamiyati <i>Tursunova N.I., Turayeva X.X., Muqimova D.I.</i> 145
Gipotireoz kasalligi kuzatilgan bemorlarda kognitiv buzulishlarni aniqlash <i>Ollaberganova R.Z., Baxtiyarova A.M.</i> 139	Transplantatsiyasidan keyin gepatotsellulyar karsinoma rivojlanishida kalsinevrin ingibitorlarini roli <i>Uralov R.Sh.</i> 145
Gipotireoz kasalligida kuzatiladigan psixoemotsional buzilishlar <i>Ollaberganova R.Z., Baxtiyarova A.M.</i> 140	
Homiladorlarda covid-19 ning fetoplatsental tizimga ta'siri <i>Indiaminova G.N., Xusanova Sh.O.</i> 140	Trombotsitopeniya bilan kasallangan homiladorlarni Toshkent tibbiyot akademiyasi ko'p tarmoqli klinikasi miqyosida o'rganish <i>Zaynutdinova D.L., Babadjanova Sh.A.</i> 145
Jigar transplantatsiyasida monokomponent yoki polikomponent immunosupressorlar qo'llanilishining o'ziga xos klinik va laborator jihatlarini <i>Uralov R.Sh., Uralova O.E.</i> 141	Turli darajadagi semizligi bo'lgan bemorlarda yurak ishemik kasalligining klinik va funksional ko'rsatkichlari <i>Eshmuratov S.E., Salomova F.F.</i> 146
Jigarning noalkogol yog' xastaligini erta tashxislashda su jokning o'rnini <i>Bebitova Sh.E., Xudoykulova F.V.</i> 141	Yurak ishemik kasalligi bilan bog'liq o'lim holatlarida xavf omillarining ahamiyati <i>Ismailov K.Y. Yakubova A.B.</i> 146